

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen

SN Dnr 18/2016

Bankenheten

103 33 STOCKHOLM

fi.registrator@regeringskansliet.se

2016-04-26

Remissvar

Betänkandet "Ytterligare åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism – Fjärde penningtvättsdirektivet – samordning – ny penningtvättslag – m.m." (SOU 2016:8)

Svenskt Näringsliv begränsar sitt remissvar till synpunkter på dels utredningens förslag till register över verkliga huvudmän i juridiska personer, dels tillämpningsområdet för den föreslagna nya penningtvättslagen.

Förslag till lag om register över verkliga huvudmän i juridiska personer

Utredningen föreslår en ny lag om insyn i juridiska personers ägar- och kontrollförhållanden. Juridiska personer åläggs att samla information om sina verkliga huvudmän, hålla informationen tillgänglig och lämna uppgifterna till Bolagsverket, som ska samla informationen i ett centralt register. Syftet är att försvåra att juridiska personer används för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Svenskt Näringsliv har tidigare motsatt sig införandet av ett centralt aktieägarregister. De skäl vi då åberopade har alltjämt bäring; det föreligger inte någon övertygande utredning som visar att ett centralt aktieägarregister skulle vara ett effektivt medel för bekämpande av ekonomisk brottslighet. Tvärtom finns en beaktansvärd risk för att ett centralt register skulle kunna komma att missbrukas i brottsliga syften. Ett centralt aktieägarregister skulle komma att belasta företagen med kostnader och olägenheter utan att tillföra motsvarande fördelar. Till detta kan läggas risken för intrång i enskildas integritet och risken för att personer som upptas i registret blir mer utsatta för kidnappning, utpressning eller annan brottslighet i och med att informationen om ägarförhållanden blir mer lättillgänglig när den finns på ett ställe. Detta talar enligt Svenskt Näringsliv starkt för stor restriktivitet vad gäller användningen av uppgifterna och tydliga processer för att undvika spridning och olovlig användning.

Genom EU:s fjärde penningtvättsdirektiv åläggs emellertid medlemsstaterna att se till att uppgifter om verkliga huvudmän samlas i ett centralt register i varje medlemsstat. Våra synpunkter begränsas därför till utformningen och regleringen av ett sådant register.

Svenskt Näringsliv anser att det är positivt att utredningen *inte* föreslagit att juridiska personer ska vara skyldiga att tillhandahålla uppgifter om alla sina lagliga ägare, utan begränsat kravet till uppgifter om den juridiska personens verkliga huvudmän. Svenskt Näringsliv tillstyrker avgränsningen. Med verklig huvudman avses enligt lagförslaget en fysisk person som ytterst äger eller kontrollerar en juridisk person eller en fysisk person till vars förmån någon annan handlar.

Svenskt Näringsliv tillstyrker utredningens förslag att registerlagen inte ska gälla för noterade bolag. Att undanta noterade bolag från lagens tillämpningsområde, vilket direktivet medger, är rimligt då genomlysning i fråga om ägande och kontroll av dessa bolag föreligger redan genom den informationsskyldighet som åligger noterade bolag enligt andra EU-direktiv.

Däremot anser Svenskt Näringsliv att registerlagens definition av verklig huvudman bör vara densamma som direktivets. Utredningen föreslår i stället att registerlagen ska innehålla ett antal hjälpregler som de juridiska personerna ska ha som utgångspunkt när den verkliga huvudmannen identifieras. Även om sådana hjälpregler kan ge praktisk vägledning i vissa fall riskeras att Sverige med utredningens förslag registrerar personer som verkliga huvudmän där andra EU-länder i motsvarande fall inte skulle ha gjort detta. Förutom onödig administrativ börda för bolagen ifråga och ovan påpekade risker kommer skillnader mellan lagens och direktivets definition skapa problem till exempel för utländska banker som har behov av att använda sig av det svenska registret för kontroll av en kunds verkliga huvudman. En skillnad mellan regelverken kan innebära att registeruppgifterna inte är till någon nytta för den utländska banken.

Svenskt Näringsliv anser således att det av 1 kap. 4 § i registerlagen bör framgå att verklig huvudman ska den fysiska person antas vara som äger eller på annat sätt kontrollerar mer än 25 % av rösterna i företaget. Likaså anser Svenskt Näringsliv att definitionen av indirekt verklig huvudman i 1 kap. 6 § i registerlagen bör följa direktivets definition.

En juridisk person som omfattas av registerlagen åläggs att - på begäran - lämna ut dokumentation om dess verkliga huvudman såväl till alla myndigheter som kan ha intresse av uppgifterna, som till banker och andra verksamhetsutövare som genomför åtgärder för kundkännedom med anledning av en transaktion eller affärsrelation med den juridiska personen. Den juridiska personen åläggs också att anmäla uppgifterna till Bolagsverkets centrala register över verkliga huvudmän.

Lagförslaget saknar dock bestämmelser om till vem eller vilka som *information i registret* ska kunna lämnas ut och om exempelvis myndigheter ska kunna ha direktåtkomst till registret. Detta är frågor som kräver noggranna överväganden, där riskerna med och konsekvenserna av olika alternativ måste belysas och analyseras - inte bara från verksamhetsutövarnas perspektiv utan även från berörda juridiska personers. Det gäller särskilt om alla uppgifter i registret ska vara offentliga, vilket anges vara utredningens utgångspunkt (betänkandet sid. 570). Viktigt är, som ovan anförts, att ha tydliga processer för att undvika spridning och olovlig användning av uppgifterna.

Tröskelvärdet i penningtvättslagen

Utredningen föreslår att penningtvättslagens tillämpningsområde utvidgas till att omfatta fysiska och juridiska personer som yrkesmässigt handlar med varor där utbetalt eller mottaget belopp i kontanter är minst motsvarande 5 000 €. Det fjärde penningtvättsdirektivets motsvarande beloppsgräns är 10 000 €. Utredningens förslag innebär således att i Sverige kommer flera verksamhetsutövare att omfattas av lagkraven jämfört med andra medlemsstater som väljer att införa direktivets beloppsgräns.

Svenskt Näringslivs principiella inställning är att strängare krav eller mer långtgående svenska regler än vad som följer av ett bakomliggande EU-direktiv bara bör införas om tungt vägande skäl för detta kan anföras. I betänkandet saknas såväl sådana skäl som en analys av de konsekvenser som det föreslagna lägre tröskelvärdet kan medföra för nya och befintliga verksamhetsutövare i Sverige och för verksamhetsutövare med gränsöverskridande verksamhet. Svenskt Näringsliv avstyrker därför den föreslagna sänkningen av tröskelvärdet till 5 000 €. Den svenska penningtvättslagen bör i stället ha samma tröskelvärde som direktivet, 10 000 €.

SVENSKT NÄRINGSLIV



Göran Norén



Anne Wigart